

Արման Սամվելի Եղիազարյան

✉ armanyeghiazaryan@ysu.am

Պատմության ֆակուլտետ

Հայոց պատմության ամբիոն

Պրոֆեսոր

Կրթություն

Հաստատություն	ԵՊՀ
Ֆակուլտետ	Պատմության ֆակուլտետ
Տարեթիվ	2003 - 2006
Աստիճան/կոչում	Հայցորդ

Հաստատություն	ԵՊՀ
Ֆակուլտետ	Միջազգային հաաբերությունների ֆակուլտետ
Տարեթիվ	1994 - 1999
Աստիճան/կոչում	Դիպլոմավորված մասնագետ

Գիտական աստիճան/կոչում

Հաստատություն	ԵՊՀ
Տարեթիվ	2020
Աստիճան/կոչում	Պրոֆեսոր
Մասնագիտություն	Պատմական գիտություններ

Հաստատություն	ԵՊՀ
Տարեթիվ	2015
Աստիճան/կոչում	Դոցենտ
Մասնագիտություն	Պատմական գիտություններ

Հաստատություն	ԵՊՀ
Տարեթիվ	2012
Աստիճան/կոչում	Գիտությունների դոկտոր
Մասնագիտություն	Պատմական գիտություններ
Գիտական թեմա	Հայ Բագրատունիների տերությունը /պատմաաշխարհագրական ուսումնասիրություն/

Հաստատություն	ԵՊՀ
Տարեթիվ	2006
Աստիճան/կոչում	Գիտությունների թեկնածու
Մասնագիտություն	Պատմական գիտություններ
Գիտական ղեկավար	Բաբկեն Հարությունյան

Լեզուների իմացություն

English Русский ԱԵԲԿԾ

Աշխատանքային փորձ

Հաստատություն ԵՊՀ
Ժամանակահատված 2017 մինչ օրս
Պաշտոն Հայագիտական հետազոտությունների ինստիտուտի սփյուռքագիտական հետազոտությունների բաժնի վարիչ

Հաստատություն ԵՊՀ
Ժամանակահատված 2013 - 2022
Պաշտոն Սփյուռքագիտության ամբիոնի վարիչ

Հաստատություն ԵՊՀ
Ժամանակահատված 2013 մինչ օրս
Պաշտոն "Սփյուռքագիտություն" մագիստրոսական ծրարի ղեկավար

Հաստատություն ՀՀ սփյուռքի նախարարություն
Ժամանակահատված 2008 - 2013
Պաշտոն Հայրենադարձության և հետազոտությունների վարչության պետ

Գիտական հետաքրքրություններ

- Հայոց պատմություն, տարածաշրջանային հետազոտություններ, սփյուռքագիտություն

Անդամակցություն

Հաստատություն ՀՀ ԳԱԱպատմության ինստիտուտում գործող 004 մասնագիտական խորհուրդ
Ժամանակահատված 2013 մինչ օրս

Հրատարակումներ

Հոդված

Conflict and Cooperation Between the Armenian and Byzantine Churches in the Late 9th and 10th Centuries

Arman Samvel Yeghiazaryan

Religions 2025 1-21

Հոդված

Տաշիրցի (Լոռիի) թագավորության ստեղծման ժամանակն ու հանգամանքները

Արման Եղիազարյան

Լոռե բերդից մինչև Ստեփանավան. պատմամշակութային ժառանգության հետքերով 2024 65-83

Հոդված

THE FORMATS AND THE AGENDA OF ORGANIZING PAN-ARMENIAN CONFERENCES IN 1980-2022

Arman Yeghiazaryan

Armenological Issues (Հայագիտության հարցեր) 2024 83-99

Հոդված

FALSIFICATION OF THE HISTORY OF YEREVAN AND ARTSAKH IN AZERBAIJANI SCHOOLTEXTBOOKS (GENERAL OBSERVATIONS)

Arman Yeghiazaryan, Ara Hovhannisyanyan, Armine Chiroyan

Armenological Issues (Հայագիտության հարցեր) 2024 144-153

Հոդված

ԵՐԵՎԱՆԻ 1724 ԹՎԱԿԱՆԻ ԻՆՔՆԱԴԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԻՐԱԴԱՐՁՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԵՏԵՎՈՂԱԿԱՆ ԱՐԱՎԱՐՄԱՆ ՓՈՐՁԵՐԻ ՇՈՒՐՁ

Արման Եղիազարյան

Լրաբեր հասարակական գիտությունների 2024 311-342

Հոդված

Երևանի բնակչության թվաքանակն ու կազմը 1590-1724 թթ.

Արման Եղիազարյան

Երևանի միջնադարի ու նոր ժամանակների պատմությունը և ադրբեջանական կեղծարարությունը 2023 124-141

Հոդված

Երևանի տարածքը և կառուցվածքը XVII-XVIII դդ.

Արման Եղիազարյան

Երևանի միջնադարի ու նոր ժամանակների պատմությունը և ադրբեջանական կեղծարարությունը 2023 142-170

Հոդված

Երևանի բնակչության թվաքանակի և ազգային կազմի փոփոխությունների դինամիկան XIX դ.

Արման Եղիազարյան, Արա Հովհաննիսյան

Երևանի միջնադարի ու նոր ժամանակների պատմությունը և ադրբեջանական կեղծարարությունը 2023 171-183

Հոդված

Falsification of the History of Yerevan and Artsakh in Azerbaijani School Textbooks (General Observations)

Արման Եղիազարյան, Արա Հովհաննիսյան, Արմինե Չիրոյան

Երևանի միջնադարի ու նոր ժամանակների պատմությունը և ադրբեջանական կեղծարարությունը 2023 264-276

Հոդված

The City of Yerevan at the Epicenter of the Turco—Persian Wars from the Late Sixteenth to

the Early Eighteenth Century

Arman Yeghiazaryan

Բանբեր հայագիտության 2023 36-60

Հոդված

Գագիկ Ա Բագրատունին և նրա տիտղոսները

Արման Եղիազարյան

Armenological Issues (Հայագիտության հարցեր) 2022 43-58

Հոդված

Երևանի 1724 թվականի ինքնապաշտպանությունը

Արման Եղիազարյան

Armenological Issues (Հայագիտության հարցեր) 2022 55-75

Հոդված

Երևանը Բագրատունիների դարաշրջանում

Արման Եղիազարյան

Գիտական Արցախ 2022 9-24

Հոդված

Երևանը VII դարի 50-ական թթ. արաբական արշավանքների շրջանում

Արման Եղիազարյան

Պատմություն և մշակույթ հայագիտական հանդես 2022 26-38

Հոդված

ԱՂԻԲԵՋԱՆԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ՇԱՐԱԴՐՄԱՆ ՀԱՅԵՑԱԿԱՐԳԸ (ԸՍՏ ԱՂԻԲԵՋԱՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԴԱՍԱԳՐՔԵՐԻ)

Արա Հովհաննիսյան, Արման Եղիազարյան, Արմինե Զիրոյան

Գիտական Արցախ 2022 26-39

Հոդված

Սմբատ Բ Տիեզերակալի դարաշրջանը, մաս Բ. Հայոց թագավորության մասնատման գործընթացի խորացումը

Արման Ս. Եղիազարյան

ՎԷՄ համահայկական հանդես 2021 58-98

Հոդված

ՀԱՅՐԵՆԻԷ-ՍՓՅՈՒՌԷ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ՊԱՐԲԵՐԱՑՄԱՆ ՀԱՍՏԵՔՍՏՈՒՄ

Արման Եղիազարյան

Գիտական Արցախ 2021 10-18

Հոդված

Հայոց Սմբատ Բ թագավորի և Գագիկ Բագրատունու փոխհարաբերությունները

Արման Եղիազարյան

Armenological Issues (Հայագիտության հարցեր) 2021 23-36

Մենագրություն

Սմբատ Բ Տիեզերակալ. թագավոր Հայոց

Արման Եղիազարյան

Հոդված

Ազգային փոքրամասնությունների իրավունքները Ռուսաստանի Դաշնությունում և հայկական ազգային-մշակութային ինքնավարությունները

Արման Եղիազարյան

Մոսկվայի հայկական սփյուռքի ձևավորման և զարգացման առաձևահատկությունները XX դ. վերջին և XXI դ. սկզբին
2020 11-44

Հոդված

Բագրատունիների թագավորության պառակտման պատճառ դարձած մի դավադրության շուրջ

Արման Եղիազարյան

Պատմություն և մշակույթ հայագիտական հանդես 2020 70-80

Հոդված

IX Դ. ՎԵՐՋԻ ԵՎ X Դ. ԱՌԱՋԻՆ ԿԵՍԻ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՆԵՐԻ ԱԹՈՌԱԿԱԼՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՇՈՒՐՋ

Արման Եղիազարյան

Աստվածաբանական և կրոնագիտական հոդվածների ժողովածու 2020 161-178

Հոդված

АРМЯНСКАЯ ОБЩИНА МОСКВЫ В НАЧАЛЕ XXI ВЕКА (ПРЕДВАРИТЕЛЬНЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ПОЛЕВЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ 2018-2020 ГОДОВ)

Егизарян А.С., Андреев Д.А., Сидорова О.В.

Человеческий капитал 2020 38-48

Հոդված

«Հայաստանը Բագրատունյաց դարաշրջանում» դասընթացի ուսումնամեթոդական սկզբունքները և առանձնահատկությունները

Արման Եղիազարյան

Պատմություն և քաղաքականություն 2020 60-72

Հոդված

Աշոտ Գ Ողորմածի դարաշրջանը: Մաս Բ. Պայքար Հայոց թագավորության միասնականության պահպանման համար

Արման Ս. Եղիազարյան

ՎԷՄ համահայկական հանդես 2020 19-54

Հոդված

Կարսի թագավորության ստեղծման թվականը և հանգամանքները

Արման Եղիազարյան

Armenological Issues (Հայագիտության հարցեր) 2020 81-93

Հոդված

ՀՅԴ-ի գործունեությունը գաղթավայրերում 1920-ական թթ. և համազաղութային համագումարի իրավիճակի խնդիրը

Եղիազարյան Արման

Պատմություն և մշակույթ հայագիտական հանդես 2020 237-248

Հոդված

ՍՄԲԱՏ Բ ՏԻԵՉԵՐԱԿԱԼԻ ԴԱՐԱՇՐՋԱՆԸ Մաս Ա: Բագրատունյաց թագավորության ներքին և արտաքին դրությունը Սմբատ Բ-ի գահակալության առաջին շրջանում (970-ական թթ. վերջ-980-ական թթ. առաջին կես)

Արման Ս. Եղիազարյան

ՎԵՄ համահայկական հանդես 2020 32-69

Մենագրություն

Աշոտ Գ Ողորմած. թագավոր հայոց

Արման Եղիազարյան

2020 152

Մենագրություն

Սահմանադրական մշակույթի արժեքանական ակունքները հայ ժողովրդի հազարամյա տարեգրության ծալքերում

Նարինե Միրզոյան, Բոգոյան Ազատ, Եղիազարյան Արման, Թանասյան Գրիգոր, Հակոբյան Ալեքսան, Հարությունյան Գագիկ, Մարության Հարություն, Մովսիսյան Արտակ, Վաղարշյան Արթուր

2020 960

Ուսումնական ձեռնարկ

Հայրենիք-Սփյուռք հարաբերությունները արդի փուլում

Արման Եղիազարյան

2020 32

Հոդված

Սոցիալ-դեմոկրատ հնչակյան կուսակցության գործունեության հիմնական ուղղությունները 1920-1930-ական թթ.

Եղիազարյան Արման

Գիտական Արցախ 2019 359-371

Հոդված

Աշոտ Գ. Ողորմածի դարաշրջանը: Մաս Ա. Հայոց թագավորության վերելքը (953-966)

Արման Ս. Եղիազարյան

ՎԵՄ համահայկական հանդես 2019 45-70

Հոդված

Ինքնության խնդիրները Մոսկվայի հայ երիտասարդության շրջանում

Արման Եղիազարյան, Ալիկ Ղարիբյան, Դիաննա Դավթյան

Պատմություն և մշակույթ հայագիտական հանդես 2019 191-199

Հոդված

Բագրատունիները և Մամիկոնյանները Տայքում

Արման Եղիազարյան

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՏԱՅՔ. ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹ, ԴԱՎԱՆԱԼԸ 2019 94-105

Հոդված

Երևանի հիշատակությունը VII դարի առաջին կեսին

Արման Եղիազարյան

Բանբեր Երևանի համալսարանի: Հայագիտություն: 2018 3-13

Հոդված

ՀԱՅՈՑ ՊԵՏԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ՈՒՍԱՆԵԼԻ ԷԶԵՐԻՑ. ԱՐՇԱԿ Բ-Ի ԴԱՐԱՇՐՁԱՆԸ

ԱՐՄԱՆ ԵՂԻԱԶԱՐՅԱՆ

Գիտական Արցախ 2018 15-21

Հոդված

Ռամկավար-ազատական կուսակցության գործունեության հիմնական ուղղությունները 1920-ական թթ.

Եղիազարյան Արման

Armenological Issues (Հայագիտության հարցեր) 2018 68-84

Հոդված

Մոսկվայի հայկական սփյուռքի ձևավորման և զարգացման առանձնահատկությունները XX դ. վերջին և XXI դ. սկզբին

Եղիազարյան Արման, Սոլոպովա Օքսանա

Պատմություն և մշակույթ հայագիտական հանդես 2018 31-44

Մենագրություն

Վրաց Բագրատունիների թագավորության ձևավորման գործընթացը

Արման Եղիազարյան

2018 132

Մենագրություն

Երևանի պատմություն

Եղիազարյան Արման, Մինասյան Էդիկ, Մովսիսյան Արտակ, Մեյքոնյան Աշոտ, Սիմոնյան Հակոբ,

Փիլիպոսյան Աշոտ, Ամիրջանյան Լուսինե, Հովհաննիսյան Էդգար, Մելիք-Բախշյան Միեր,

Վիրաբյան Ամատունի, Ասատրյան Աննա, Սարգսյան Արմինե

2018 333

Հոդված

Ազգային համակեցական միջավայրերի ձևավորումը հայկական "դասական" և "նոր" սփյուռքում /Լիբանանի և ՌԴ հայկական համայնքների օրինակով/

Արման Եղիազարյան

Պատմություն և մշակույթ հայագիտական հանդես 2017 50-66

http://publications.yasu.am/patmutyayn_mshakuyt_2016/

Մենագրություն

Աբաս Բագրատունի. թագավոր Հայոց

Արման Եղիազարյան

2017 122

Մենագրություն

Հայրենիք-Սփյուռք հարաբերությունները 1918 թվականից մինչև մեր օրերը

Արման Եղիազարյան, Էդգար Հովհաննիսյան, Մանե Անանյան, Արա Հովհաննիսյան,

Մելիք Հովսեփյան, Հրաժին Վարդանյան

2017 244

Հոդված

Աբաս Բագրատունու հզորացումը Հայաստանի շուրջը ձևավորված նոր իրադրության պայմաններում

Արման Եղիազարյան
Armenological Issues (Հայագիտության հարցեր) 2016 էջ 38-50
<http://www.armin.am/am/Journal>

Հոդված

Հայոց Աբաս թագավորի գահակալության առաջին շրջանը

Արման Եղիազարյան
Բանբեր Երևանի համալսարանի: Հայագիտություն: 2016 էջ 23-37
<http://ysu.am/science/hy/banber>

Հոդված

Բագրատունյաց տերության վերականգնումը Աբաս Բագրատունու օրոք

Արման Ս. Եղիազարյան
ՎԷՄ համահայկական հանդես 2016 1-21
<http://vemjournal.org>

Հոդված

Gagik Artsruni-"King of Armenia and Georgia"

Arman Yeghiazaryan
Բանբեր հայագիտության 2016 77-94
<http://www.haygithimnadram.am/journals.php?langid=1>

Հոդված

Հայրենիք-Սփյուռք հարաբերությունների գերակա ուղղությունները (1960-ական թվականներից մինչև օրս)

Արման Եղիազարյան
Armenological Issues (Հայագիտության հարցեր) 2016 96-105
<http://www.armin.am/am/Journal>

Հոդված

Արտասահմանյան երկրների հետ մշակութային կապերի հայկական ընկերության գործունեության հիմնական ուղղությունները 1944-1964թթ.

Եղիազարյան Ա. Ս.
Լրաբեր հասարակական գիտությունների 2016 78-85
<http://www.flib.sci.am/eng/Lraber%20hasarakakan%20gityunner/Frame.html>

Մենագրություն

Աշոտ Երկաթ. թագավոր Հայոց

Արման Եղիազարյան
2016 120

Հոդված

Աշոտ Երկաթին վերագրվող «բղջախոհության» շուրջ

Արման Եղիազարյան
Տարեգիրք աստվածաբանության 2015 էջ 295-305
<http://publishing.yasu.am/hy/1468494301>

Հոդված

Գահաժառանգության խնդիրը Բագրատունյաց Հայաստանում և գահակցության վարկածը

Արման Եղիազարյան

Էջմիածին 2015 էջ 55-68

<http://www.etchmiadzine.am/hy>

Հոդված

Գարեգին Նժդեհի դիտարկումները Հայաստանի ապագայի շուրջ («Մեր ապագան վտանգուած» գրվածքի արդիականությունը)

Արման Եղիազարյան

Պատմություն և մշակույթ հայագիտական հանդես 2015 էջ 12-19

http://publications.yasu.am/patmutyun_mshakuyt_2016/

Հոդված

Սփյուռքահայության հետ մշակութային կապի կոմիտեի գործունեության հիմնական ուղղությունները 1964-1985 թթ.

Արման Եղիազարյան

Պատմություն և հասարակագիտություն 2015 էջ 59-76

https://aspu.am/hy/content/ezhegodnik_istoriya_i_obshchestvovedenie-20161/

Գիտաժողովի նյութ

Լիբանանի հայ համայնքը եւ "մոդելային համայնքի" խնդիրը հայ իրականութեան մէջ

Արման Ս. Եղիազարեան

Գիտաժողովի նյութ

РУССКИЙ ЯЗЫК НА ПОСТСОВЕТСКОМ АРМЯНСКОМ ПРОСТРАНСТВЕ: ВОПРОСЫ НАЦИОНАЛЬНОЙ И РОССИЙСКОЙ ИДЕНТИЧНОСТИ НА ПРИМЕРЕ АРМЯН МОСКВЫ

Եգիազարյան Արման Սամվելովիչ

Գիտաժողովի նյութ

Սփիւռքահայութեան հետ մշակութային կապի կոմիտեի եւ Իրաքի հայ համայնքի գործակցութիւնը 1964-1991

Արման Եղիազարեան, Մելիք Յովսէփեան

Գիտաժողովի նյութ

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԴՐԱՍԽԱՆԱԿԵՐՏՑՈՒ ԳՈՐԾՈՒԼԵՈՒԹՅՈՒՆԸ ԲԱԳՐԱՏՈՒԼՅԱՑ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ՃԳՆԱԺԱՄԻ ՏԱՐԻՆԵՐԻՆ

Արման Եղիազարյան
